

Dosarul nr. 3ra-1096/22
2-18188921-01-3ra-20102022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (G. Ciobanu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și intervenientul principal Liudmila Ursu împotriva Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, persoane terțe Alexandru Ursu, Eugeniu Basico și Oxana Basico privind contestarea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 19 februarie 2015 Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată, completată la 18 martie 2016 împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, Eugeniu Basico și Oxana Basico privind anularea deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 și a contractului de vânzare-cumpărare, încheiat între Primăria mun. Chișinău și Eugeniu Basico (f.d.3-6; 41-42, Vol.I).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 „Despre operarea unor modificări în hotarele terenului cu numărul cadastral XXXXXX”, s-a modificat configurația lotului de pământ din str. XXXXXX, cu numărul cadastral XXXXXX, proprietate privată a lui Eugeniu Basico și a Oxanei Basico.

Exercitând controlul sub aspectul legalității deciziei nominalizate, în corespundere cu art. 64 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006

privind administrația publică locală, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a conchis că aceasta a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legale.

Astfel, prin notificarea nr. 1304/OT4-2288 din 30 decembrie 2014, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat Consiliului mun. Chișinău abrogarea, în termen de 30 de zile a deciziei vizate, însă până la depunerea acțiunii în instanță, autoritatea publică locală emitentă nu a adoptat nicio decizie cu privire la examinarea notificării înaintate.

Iar, prin scrisoarea nr. 03-119/9295 din 22 ianuarie 2015, viceprimarul mun. Chișinău a informat Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat că temeiuri pentru abrogarea deciziei nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 nu au fost stabilite.

Invocând dispozițiile art. 2 alin. (7) al Legii nr. 91 din 05 aprilie 2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, art. 14 alin. (2) lit. d), art. 77 alin. (3) și (5) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. 4 alin. (10) din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, precum și prevederile Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 136 din 10 februarie 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a conchis că decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 contravine legislației în vigoare și urmează a fi anulată.

Or, în opinia reclamantului, lotul de pământ cu suprafața de 0,0253 ha poate fi format ca bun imobil separat, întrucât întrunește condițiile principale de formare a bunurilor imobile, prevăzute de art. 7 din Legea nr. 354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile. Iar, în decizia contestată, în mod eronat s-a făcut trimitere la art. 4 alin. (9) din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, care reglementează vânzarea-cumpărarea terenurilor proprietate publică utilizate în procesul tehnologic, aferente obiectivelor privatizate sau supuse privatizării, aferente obiectivelor private, precum și celor aferente construcțiilor nefinalizate.

Astfel, în privința lotului de pământ cu suprafața de 0,0253 ha din str. XXXXXX și numărul cadastral XXXXXX, Consiliul mun. Chișinău urma să decidă în conformitate cu prevederile legale enunțate și anume să respecte prevederile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, fapt însă ignorat de către acesta.

Subsecvent, reclamantul a notat că, prin demersul nr. 1304/OT4-240 din 30 ianuarie 2015, a solicitat furnizarea, în termen de 10 zile, a copiei contractului de vânzare-cumpărare, încheiat în baza deciziei contestate, însă până la depunerea acțiunii această informație nu i-a fost prezentată.

De altfel, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a subliniat că, la adoptarea deciziei contestate, Consiliul mun. Chișinău nu a respectat prevederile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 91 din 05 aprilie 2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, art. 77 alin. (3) și (5) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 136

din 10 februarie 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, art. 9 alin. (2) din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

Prin urmare, anularea actului administrativ inițial atrage după sine și anularea actului juridic subsecvent, în speța, contractul de vânzare-cumpărare încheiat în baza deciziei nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014.

Prin hotărârea din 14 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, Oxanei Basico și a lui Eugeniu Basico privind anularea deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 privind operarea modificărilor în hotarele terenului din str. XXXXXX, mun. XXXXXX și anularea contractului de vânzare-cumpărare a terenului din str. XXXXXX, mun. XXXXXX, încheiat între Primăria mun. Chișinău și Eugeniu Basico (f.d.159, Vol. I).

Prin decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, s-a casat hotărârea din 14 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neatragerii în proces a proprietarului terenului adiacent celui înstrăinat prin decizia contestată Liudmila Ursu, cu trimiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată (f.d.219-225, Vol. I).

Prin încheierea protocolară din 04 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru Liudmila Ursu a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d.239, Vol. I).

La 01 februarie 2019 Liudmila Ursu, reprezentată de avocatul Elena Rozembac a depus cerere de intervenirea în proces în calitate de intervenient principal, prin care a solicitat admiterea cererii de intervenție în nume propriu în procesul inițiat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, anularea deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014, a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Primăria mun. Chișinău și Eugeniu Basico și obligarea Consiliului mun. Chișinău la restabilirea situației juridice anterioare a terenului aferent cu suprafața de 0,0253 ha, existentă la momentul aprobării deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 și încheierii contractului de vânzare-cumpărare cu cet. Eugeniu Basico, prin desființarea construcțiilor existente și restabilirea celor anterioare ce aparțineau cu drept de proprietate Liudmilei Ursu și lui Alexandru Ursu, precum și repararea prejudiciului cauzat de către Consiliul mun. Chișinău ca urmare a anulării deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 și contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Primăria mun. Chișinău și Eugeniu Basico (f.d.240-243, Vol. I).

Iar la 20 martie 2019 Liudmila Ursu, reprezentată de avocatul Elena Rozembac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Eugeniu Basico și Oxana Basico, prin care a solicitat anularea deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 „Despre operarea unor modificări în hotarele terenului cu numărul cadastral XXXXXX” și obligarea Consiliului mun. Chișinău și lui Eugeniu Basico să restabilească situația juridică anterioară a terenului cu suprafața

de 0,0253 ha, existentă la momentul aprobării deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 și încheierii contractului de vânzare-cumpărare cu cet. Eugeniu Basico, prin desființarea construcțiilor ridicate și reintegrării părții separate de 0,0253 ha în limita hotarelor terenului cu nr. cadastral XXXXXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX și notarea faptului dat în Registrul bunurilor imobile (f.d.250-253, Vol.I)

În susținerea cererii înaintate, Liudmila Ursu, reprezentată de avocatul Elena Rozembac a indicat că, prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 „Despre operarea unor modificări în hotarele terenului cu numărul cadastral XXXXXX”, s-au operat modificări în configurația lotului de pământ din str. XXXXXX ce aparține cu drept de proprietate lui Eugeniu Basico și Oxanei Basico, precum și în configurația lotului de pământ din str. XXXXXX aflat în posesia și folosința sa și a lui Alexandru Ursu. Sau altfel spus, este coproprietară a imobilului locativ situat pe str. XXXXXX, vecin cu imobilul locativ situat pe str. XXXXXX, care deține dreptul de posesie și folosință asupra terenului aferent imobilului dat cu nr. cadastral XXXXXX, și suprafața de 0,0683 ha.

Astfel, până la aprobarea deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014, terenul aferent construcțiilor sale avea suprafața totală de 0,094 ha, precum și o plantație de pomi fructiferi, fiind îngrădit cu gard.

Prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014, suprafața de 0,0253 ha a fost separată din suprafața totală a terenului din str. XXXXXX și privatizată în limita hotarelor terenului aferent imobilului din str. XXXXXX, fără a se lua în considerare faptul că pe suprafața dată era plantată livada nominalizată, construită o parte din gard, precum și faptul că această suprafață este folosită și posedată de familia sa din anul 1957 în baza Hotărârii Comitetului Executiv Raional Lenin de deputați ai oamenilor muncii din or. Chișinău nr. 537, iar în folosința nemijlocită a sa începând cu anul 2008, când a devenit proprietară în baza contractului de donație nr. 7138 din 29 august 2008.

Subsecvent, Liudmila Ursu, reprezentată de avocatul Elena Rozembac a susținut că la momentul emiterii deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014, pentru suprafața totală de 0,094 ha, încadrată în limita hotarelor terenului aferent, situat pe str. XXXXXX, achita impozitul pentru bunurile imobiliare proporțional cotei deținute, pe care a continuat să-l achite și după emiterea deciziei contestate.

Astfel, Consiliul mun. Chișinău, prin decizia nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014, a strămutat hotarul și a micșorat suprafața terenului cu nr. cadastral XXXXXX, contrar voinței și fără acordul său și a lui Alexandru Ursu, revocând în felul dat, fără înștiințare dreptul lor de posesie și folosință asupra unei părți din terenul aferent imobilului locativ cu suprafața de 0,0253 ha. Or, confirmarea achitării impozitului demonstrează faptul că acesta se afla în posesia și folosința lor și l-au posedat dintotdeauna cu bună-credință, iar anumite pretenții din partea Consiliului mun. Chișinău nu au fost înaintate în timp.

De altfel, Liudmila Ursu, reprezentată de avocatul Elena Rozembac a notat că normele juridice anterioare, cât și normelor juridice actuale ale Codului Civil republicat, și anume art. 498 indică că, posesorul poate invoca dobândirea dreptului asupra bunului posedat din momentul intrării în posesie (dobândirea cu

bună-credință, ocupațiunea, accesiunea) sau, după caz, din momentul împlinirii termenului de posesie prevăzut de lege (uzucapiune sau prescripție achizitivă).

Totodată, a enunțat că decizia Consiliului mun Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014, a fost emisă în afara cadrului normativ, nefiind respectate procedura formării bunului imobil, norma legală, potrivit căreia terenul care după parametri și amplasare nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător se vinde prin concurs sau la licitație deținătorilor de terenuri adiacente, precum și nici norma legală ce prevede că terenul de pe lângă casă atribuit în folosință temporară și terenul cu care lotul de pământ de pe lângă casă depășește norma prevăzută de legislație se vând la prețul normativ persoanelor în a căror folosință se află.

Iar, la caz, persoanele în drept pot fi considerate Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, care totodată dețin și dreptul și interesul de a participa la viitoarele licitații, concursuri organizate în scopul vinderii terenului dat. Or, art. 2 alin. (7) al Legii nr. 91 din 05 aprilie 2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, prevede că concesionarea, arendarea și locațiunea terenurilor se fac prin licitație publică.

Complementar, Liudmila Ursu, reprezentată de avocatul Elena Rozembac a menționat că prin decizia contestată, s-au operat modificări ale planului cadastral și/sau geometric pentru două terenuri și anume din str. XXXXXX și str. XXXXXX, care conform art. 18 alin. (4) al Legii nr. 1543 din 25 februarie 1998 cadastrului bunurilor imobile poate fi modificat numai în cazul acordului scris al tuturor titularilor de drepturi asupra bunurilor imobile ale căror interese sunt atinse, acord care nu i-a fost cerut.

Astfel, în consecință, Consiliul mun. Chișinău urmează să restabilească situația juridică anterioară a terenului cu suprafața de 0,0253 ha existentă la momentul aprobării deciziei vizate prin desființarea construcțiilor existente, ca efect al anulării deciziei respective, precum și reîncadrării suprafeței de teren de 0,0253 ha în suprafața totală a terenului situate pe str. XXXXXX, mun. XXXXXX cu notarea faptului în Registrul bunurilor imobile.

Prin încheierea protocolară din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a primit în procedură cererea de chemare în judecată a intervenientului principal Liudmila Ursu (f.d.262, Vol.I).

Prin încheierea protocolară din 20 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Alexandru Ursu s-a atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu (f.d.263, Vol.I).

Prin hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins, ca fiind neîntemeiată, acțiunea înaintată de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și intervenientul principal Liudmila Ursu împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, intervenienți accesorii Alexandru Ursu, Eugeniu Basico, Oxana Basico privind anularea deciziei nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014, anularea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Primăria mun. Chișinău și Eugeniu Basico și obligarea restabilirii situației anterioare (f.d.116, Vol.II).

La 05 august 2020, în termenul prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus apel, iar la 11 noiembrie 2020 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat casarea

hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.139-140; 149-152, Vol.II).

La 08 septembrie 2020, Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac au depus apel împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat repunerea apelului în termen, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei decizii noi de admitere acțiunii depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și intervenientului principal Liudmila Ursu (f.d.141-144, Vol.II).

Iar, la 22 aprilie 2021 Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac au prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei decizii noi de admitere acțiunii depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și intervenientului principal Liudmila Ursu (f.d.178-187, Vol.II).

Totodată, la 22 aprilie 2021 Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac au depus cerere de alăturare la apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.201-202, Vol.II).

Prin încheierea din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins din lipsă de temei cererea depusă de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac privind repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.210-223, Vol.II).

Prin încheierea din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă cererea depusă de către Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac de alăturare la apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.224-233, Vol.II).

Prin decizia din 23 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul depus de către Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac și s-a menținut încheierea din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă cererea depusă de către Liudmila Ursu și Alexandru Ursu de alăturare la apelul Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.59-63, Vol.III).

Prin decizia din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.80-96, Vol. III).

În susținerea deciziei emise, Curtea de Apel Chișinău coroborând dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 01 aprilie 2019), Codului administrativ, art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă nr.435 din 28 decembrie 2006, art. 4 alin. (9) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308 din 25 iulie 1997, art. 9 din Codul funciar (în redacția legii la momentul emiterii

actului contestat), art. 18 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998 (în redacția legii la momentul emiterii actului contestat) și prevederile art. 14 alin. (1), (2) lit. b)-e), art. 61 alin. (1) și (2), art. 63 alin. (1), art. 68 alin. (1)-(2), art. 77 alin. (3) ale Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006 cu materialele cauzei, a conchis că decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014, a fost emisă cu respectarea dispozițiilor legale, prevederilor legislației în vigoare, a competenței și procedurii stabilite de lege.

În context, instanța de apel a desconsiderat argumentele apelantului că la emiterea deciziei contestate au fost admise derogări de la prevederile art. 18 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998. Or, terenul cu numărul cadastral XXXXXX, din str. XXXXXX, mun. XXXXXX, aparținea cu drept de proprietate autorității publice locale a mun. Chișinău.

Astfel, la data emiterii deciziei vizate, nu au fost încălcate drepturile proprietarilor terenurilor învecinate, așa cum, terenul învecinat aparținea cu drept de proprietate emitentului deciziei contestate – autorității publice locale, adică mun. Chișinău.

Subsecvent, instanța ierarhic inferioară a catalogat ca fiind neîntemeiate argumentele Liudmilei Ursu și ale lui Alexandru Ursu precum că, prin răspunsul Întreprinderii de Stat „Cadastru” se confirmă că, terenul cu numărul cadastral XXXXXX, din str. XXXXXX nr. 17, este modificat conform deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 și după modificări, suprafața terenului cu numărul cadastral XXXXXX constituie 0,063 ha, iar terenul aferent cu suprafața de 0,0253 ha, este format și privatizat în hotarele terenului cu nr. cadastral XXXXXX din str. XXXXXX, cu suprafața totală de 0,0853 ha. Or, acest răspuns în niciun mod nu confirmă că Liudmila Ursu și Alexandru Ursu ar fi deținut dreptul de proprietate asupra porțiunii de teren cu suprafața de 0,0253 ha, din terenul cu numărul cadastral XXXXXX.

Luând în considerare cele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, cu aplicarea și interpretarea corectă a normelor legale, iar cererea de apel declarată de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat este neîntemeiată, instanța de apel a respins apelul declarat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 20 iulie 2022 Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac au depus recurs, iar la 09 noiembrie 2022 au prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, cu anularea deciziei Consiliului mun. Chisinau nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014, a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Primăria mun. Chișinău și Eugeniu Basico, obligarea Consiliului mun. Chișinău și a lui Eugeniu Basico să restabilească situația juridică anterioară a terenului cu suprafața de 0,0253 ha, separat din suprafața totală a terenului situat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX nr. 17, existentă până la momentul aprobării deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din

20 noiembrie 2014, prin desființarea construcțiilor ridicate de Eugeniu Basico și reintegrării părții separate de 0.0253 ha în limita hotarelor terenului cu nr. cadastral XXXXXX, situat pe str. XXXXXX nr. 17 mun. XXXXXX cu notarea faptului dat în Registrul bunurilor imobile.

În motivarea cererii de recurs, Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac au indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău pe care o consideră nefondată și pasibilă casării, deoarece a fost emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept și fără aprecierea probelor și declarațiilor sale și ale reclamantului Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Subsecvent, recurenții au enunțat că instanța de apel a examinat superficial cauza, nu a determinat corect circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, iar concluzia precum că argumentele intervenientului principal au un caracter declarativ și nu pot fi reținute în condițiile în care, prin informația din Registrul bunurilor imobile se confirmă că terenul cu nr. cadastral XXXXXX cu suprafața de 0,0605 ha și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXXX.01 și 02 aparțin cu drept de proprietate Liudmilei Ursu în mărime de 2/3 și lui Alexandru Ursu în mărime de 1/3 este neînțeleasă.

Complementar, recurenții au notat că instanța de apel eronat a catalogat ca fiind neîntemeiat argumentul lor că, prin răspunsul Întreprinderii de Stat „Cadastru” se confirmă că, terenul cu nr. cadastral XXXXXX, din str. XXXXXX nr. 17, este modificat conform deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/57 din 20 noiembrie 2014 și după modificări, suprafața terenului cu numărul cadastral XXXXXX constituie 0,063 ha, iar terenul aferent cu suprafața de 0,0253 ha, este format și privatizat în hotarele terenului cu nr. cadastral XXXXXX din str. XXXXXX. Or, dimpotrivă, înscrisul nominalizat, prin suprapunere cu extrasele din Registrul bunurilor imobile, eliberate pentru terenul cu nr. cadastral XXXXXX, atestă faptul că suprafața de 0,0253 ha a făcut parte din terenul cu nr. cadastral XXXXXX, aferent casei de locuit ce aparține cu drept de proprietate 2/3 Liudmilei Ursu și confirmă procedura de formare a unui bun imobil prin separare și combinare, în cadrul căreia era strict necesar acordul scris al proprietarilor imobilelor adiacente, adică a lui Alexandru și Liudmilei Ursu.

În final, concluzionând, recurenții au menționat că decizia instanței de apel este ilegală, nefondată, nu corespunde cerințelor procesului echitabil, iar motivarea pune la îndoială calitatea actului de justiție, precum și le îngrădește dreptul prioritar de a dobândi în proprietate terenul posedat și folosit de foarte mulți ani, necesar pentru buna exploatare și deservire a construcțiilor deținute.

La 10 noiembrie 2022 la adresa de e-mail a Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și reprezentantului lui Eugeniu și Oxanei Basico, avocatului Alexandr Boodnariuc a fost expediată copia recursului depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac, intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 22 iunie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța ierarhic inferioară a expediat la adresa de e-mail a participanților la proces, inclusiv reprezentantului recurenților Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, avocatului Elena Rozembac copia dispozitivului deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău la data de 30 iunie 2022, iar decizia motivată la 13 octombrie 2022, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.98, 104, Vol.III).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac s-au conformat dispozițiilor art. 245 din Codul administrativ și au depus în termen recursul la 20 iulie 2022 și motivarea recursului la 09 noiembrie 2022.

Examinând din oficiu admisibilitatea cererii de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a declara inadmisibil recursul depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac, din următoarele considerente.

Articolul 246 din Codul administrativ stipulează examinarea admisibilității cererii de recurs.

Conform alin. (1) și (2) lit. a)-f) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când:

a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;

- b) recursul este depus în mod repetat;
- c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;
- d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245 alin.(1);
- e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2);
- f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art.244 alin.(2), art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.

La acest capitol, instanța de recurs relevă că temeiurile de inadmisibilitate stipulate la art. 246 alin. (2) Cod administrativ nu poartă un caracter exhaustiv și respectiv, în alte cazuri prevăzute de lege, pot fi reglementate și alte temeiuri, care necesită a fi verificate.

Din actele cauzei rezultă că la 08 septembrie 2020, Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac au depus apel împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat repunerea apelului în termen, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei decizii noi de admitere acțiunii depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și intervenientului principal Liudmila Ursu (f.d.141-144, Vol.II).

Iar, la 22 aprilie 2021 Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac au prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei decizii noi de admitere acțiunii depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și intervenientului principal Liudmila Ursu (f.d.178-187, Vol.II).

Totodată, la 22 aprilie 2021 Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac au depus cerere de alăturare la apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.201-202, Vol.II).

Prin încheierea din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins din lipsă de temei cererea depusă de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac privind repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza art. 236 alin. (2), lit. d) și e) Cod administrativ, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1), iar motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ (f.d.210-223, Vol.II).

Prin încheierea din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă cererea depusă de către Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac de alăturare la apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.224-233, Vol.II).

Iar, prin decizia din 23 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul depus de către Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul

Elena Rozembac și s-a menținut încheierea din 12 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă cererea depusă de către Liudmila Ursu și Alexandru Ursu de alăturare la apelul Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.59-63, Vol.III).

Așadar, odată ce apelul depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac a fost declarat inadmisibil, iar instanța de apel nu s-a expus pe fond asupra acestuia, instanța de recurs constată că recurenții Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac nu au folosit calea de atac apelul și nu sunt în drept să declare recurs împotriva deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac, contrar prevederilor art. 231 și 232 Cod administrativ, a depus recurs fără a folosi calea de apel, omițând astfel din propria culpă un grad de jurisdicție, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac.

Prin urmare, Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac în mod deliberativ, nevalorificând dreptul de a ataca cu apel hotărârea primei instanțe, a pierdut în consecință dreptul de a ataca cu recurs decizia din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și decizia Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Manuel da Silva Reis contra Portugaliei din 11 ianuarie 2005, prin care un capăt de plângere a fost declarat inadmisibil ca urmare a neputerii căilor interne de atac, și anume neexercitarea de către reclamantii din culpa lor a căii de atac apelul.

Astfel, instanța de recurs reafirmă principiul, potrivit căruia nu pot fi atacate cu recurs hotărârile, în privința cărora persoanele îndreptățite nu au folosit calea de atac, prevăzută de lege, la caz apelul. Or, apelul depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac nu a fost examinat în fond.

Judecarea recursului are în vedere exclusiv aspectele de nelegalitate ale deciziei recurate, iar invocarea *omisso medio* a unor motive, nepropuse în apel, nu este permisă. Întrucât motivele de recurs invocate nu au fost supuse dezbaterii și unei analize proprii de instanța de apel, la analiza motivelor invocate în fața instanțelor de fond nu se poate trece.

Reieșind din principiul *non omisso medio*, examinarea unui recurs, cu răsturnarea ierarhiei și ordinii căilor de atac, poate fi aplicată doar în cazurile expres stabilite de legislație, care nu se identifică în speță.

Prin urmare, în circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

declara inadmisibil recursul depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Liudmila Ursu și Alexandru Ursu, reprezentați de avocatul Elena Rozembac se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron